

ד. מדרס שלשה על שלשה שנחלק – טהור מן המדרס לטמא אדם וכלים, שאין מדרס פחות משלשה טפחים, אבל טמא משום מגע מדרס (דברי ר' מאיר). ר' יוסי חולק, שאין זה מגע, לפי שהוא בית הסתרים, אא"כ נגע בו זב (באופן שחלה טומאת מגע על המדרס. ע' מנחות כד), שאז טמא משום מגע הזב, כל שאינו פחות משלש אצבעות.

אבל בגד גדול שחתך ממנו חתיכה קטנה (לא פחות משלש אצבעות), מודה ר' יוסי שמשעת פרישתה מקבלת טומאה מן הגדול, (שעד שלא הובדל לגמרי, נוגע קצת באביו).

ה. לר' מאיר, כל העומד ליחתך כחתוך דמי. ולכן ידות הכלים הארוכות שעתידין ליקצץ, מטביל עד מקום המדה הראויה, (ומדובר בשעשויים חוליות חוליות, שהמים באים לכל מקום ואין כאן חציצה. תוס'. ויש חולקים). והכמים אומרים: עד שיטביל את כולו.

ואמרו (לרבינא), שחכמים מודים בחיבורי אכלים, שעשויים להחתך – שנחשבים כאילו נחתכו. ולכן לשיטת רבינא עובר העומד ליחתך מקבל טומאה מהאבר שיצא, המחובר לו, ואין זה כמגע בית הסתרים, לפי שעומד ליחתך כחתוך דמי).

דפים עג – עד

ק"ח. א. עובר במעי בהמה שהוציא אבר, ונשחטה האם – האם אותו אבר (כשיחתך, או שמת העובר) טמא, אם לא?

ב. אבר או בשר המדולדלין בבהמה, חיה או עוף – האם הם מותרים באכילה לאחר שחיטה? והאם הם מטמאים? ומה הדין כשמתה הבהמה ולא נשחטה?

ג. האם מועילה שחיטת עובר כשהוא במעי אמו?

א. לחכמים, שחיטת האם מועילה להוציא את האבר היוצא מטומאת נבלות (כשם ששחיטה מועילה להוציא את הטרפה מטומאת נבלות). ומכל מקום מטמא מדרבנן במוקדשין (כטרפה). לר' מאיר, האבר מטמא כנבלה, וכאבר מן החי.

לדברי רב חסדא, מחלוקתם אמורה באבר של עובר חי, אבל בעובר מת בשעת השחיטה – דברי הכל מטמא, (שאינן השחיטה מתייחסת לאבר). ורבה אמר: כמחלוקת בזה כך מחלוקת בזה.

ב. אבר ובשר המדולדלין – אסורים, ואין מועילה שחיטה להתירם. ואמר ר' יוחנן: אין בהם אלא מצות 'פרוש' (מדרבנן, והסמיכוהו בברייתא על הכתוב ובשר בשדה טרפה. רש"י תוס' ועוד. וי"א שהוא מדאורייתא אלא שאין לוקין עליו כטרפה ממש).

ולענין טומאה – רבי שמעון בן לקיש אמר: תלוי הדבר במחלוקת ר"מ וחכמים, האם מטמא כנבלה או כטרפה, (וכדין עובר שהוציא את ידו, הנ"ל). ור' יוחנן אמר (למסקנא), כאן כולם מודים שאינו מטמא כאבר מן החי, שאין שחיטה עושה ניפול. (ודרשו מוכל אשר יפל עליו מהם במתם יטמא – למעט שחיטה, שאינה עושה 'ניפול'). וטעון הכשר לקבל טומאה כשאר אכלין, ונחלקו ר"מ ור"ש בדבר, האם הוכשר בדמיה.

וכשמתה הבהמה ולא נשחטה – האבר מטמא כאבר-מן-החי (שמיתה עושה ניפול), ובשר הפורש ממנו אינו מטמא, וצריך הכשר לקבל טומאה. והאוכלם לוקה משום אבר מן החי (ולא משום נבלה. ונפקא מינה, משום מה מתרים בו. רש"י).

ע"ע להלן ע.

ג. הושיט ידו למעי בהמה ושחט בן תשעה חי – הרי זה ספק ששאל רב אושעיא אם מועילה שחיטה זו אם לאו. ולא נפשט. (ולחומרא נקטינן. רשב"א כאן; ר"ן להלן; רמ"א י"ד יד. וע' תוס' ורשב"א ביצה ו. שמשמע שנקטו שמועיל. וכן הרי"ף השמיט בעיה זו, ואפשר שסובר שלפי מסקנת הסוגיא בהמשך, ודאי מועילה השחיטה. עפ"י ר"ן).
(בעובר מת, או בן שמונה – ודאי אין כאן שחיטה.
עובר בן תשעה חי, והאם מתה – הסתפק רעק"א שמא הוי כנולד. וכבר דנו הפוסקים משום פגם ד'חלדה').

דף עד

ק"ט. מה דינו של בן פקועה חי, כשאמו נשחטה בעת שהיה במעיה – לענין הדינים דלהלן?

א. התר אכילתו ע"י שחיטה.

ב. איסור אותו ואת בנו.

ג. אכילת חלבו וגידו.

ד. איסור אכילת דמו.

ה. כלאים (הרבעה וחרישה).

ו. פדיון פטר חמור.

ז. קרבן.

ח. קבלת טומאה כשאמו אינה חיה.

א. לחכמים, בן תשעה חי נותר בשחיטת אמו, ואין בו בגופו שחיטה לעולם. לר' מאיר – טעון שחיטה. (לרמב"ן ורשב"א, הקובע הוא שעת שחיטת האם, שאם היה חי באותה שעה – לא נותר בשחיטתה. ולתוס' וע' להלן עה. וכ"ה בראשונים בשמם), אם יצא לאויר העולם כשהוא מת – נותר בשחיטת אמו, ואפילו היה חי (או).

(א. הלכה כחכמים – כן כתבו הפוסקים. מלבד רבנו אפרים שדעתו לפסוק כר' מאיר.

ב. לענין טומאת נבלות – כתבו הר"ן ורבנו גרשום (עה) שאפילו לר' מאיר הסובר שאין העובר נותר בשחיטת האם – אינו מטמא, שלענין זה הועילה שחיטת אמו. והרמב"ן חולק).

ב. לחכמים, מותר לשחטו באותו יום ששחט את אמו, (שהרי אין בו תורת 'שחיטה'). ולר' מאיר – אסור. (וכן לענין מתנות כהונה – לר' מאיר הרי הוא כשאר בהמות וטעון מתן זרוע לחיים וקיבה לכהנים, ולחכמים – פטור. עפ"י להלן עה. ואפילו להרמב"ם שפסק שחלבו אסור – נראה שפטור ממתנות. מנ"ח תקן).

ג. לר"מ, חלבו וגידו אסור, כשאר בהמות. ולר' יהודה (דהיינו חכמים דמתניתין) – מותר, שהרי הוא כאבר מאברי אמו ואינו כבהמה בפני עצמה. (הרמב"ם פסק, דלא כשאר ראשונים, שחלבו וגידו אסורים. וע' יו"ד סד, ב, סה, ז – שתי השיטות. ויש מתירים את חלבו ואוסרים את גידו). והרדב"ז (ח"א עא) כתב להתמיר. ובפרי-חדש הכריע להלכה דלא כהרמב"ם.

וכל זה בשנשחטה אמו, אבל בלאו הכי – ע' להלן עה).

ובפחות מבן תשעה – אף לר"מ חלבו וגידו מותר, כשם שהותר בשחיטת אמו.

ד. לריש לקיש (כהסבר ר' זירא), דין דמו תלוי במחלוקת ר"מ וחכמים, שלר"מ חייבים עליו כרת, כשאר דם בהמה, ולחכמים אינו ב'כרת' (שלא גרע מדם האברים שפירש, האסור ב'לא תעשה'. רש"י. ור"ג כתב שאסור מדרבנן. וצ"ע).